

hető boldogságot — az Isten országát — az értelemnek bölcsesége és akaratnak szentsége által már e földön megközelítsük.

Ezt óhajtjuk megközelíteni a szeretet karjára emelt ezen ártatlan kisedben is, és pedig mindjárt a keresztség hozzájárultával.

Nem mondom ugyan, hogy a csupa keresztség által az üdvösségre mindent megtettünk; de hogy már ez alatt a józan nevelésnek legbiztosabb elvei rejlenek, bátran állíthatom. Az adott névnek ugyanis keresztényivé nemesülni, s ez által a megkeresztelt ártatlant elkötelezni mintegy és feljogosítani a Jézusban való hitre, szent tudománya szerinti kegyes életre és megjutalmaztatásra — nem kevesebb, mint ingatlan alapját vetni meg ideig és örökké tartó boldogságának; mely magasztos cél, hogy ezen ártatlan kisedben is elérődjék, jertek boruljunk le, s imádkozván, mondjuk ezeket: sat.

Kelemen István.

3) Urvacsora oszláskor.

Soha ember szentebb célt nem tűzött ki magának, mint az Idvezítő. Soha senki kötelességében oly híven el nem járt, mint ő megváltói hivatalában. Soha senki az emberi-nem erkölcsi jólléte eszközésére üdvösebb eszméket nem terjesztett, mint ő tanításaiban. Ajkairól a betegek, nyomorultak és szenvedők számára vigasztaló szavak hangzottak; szíve az emberiség iránti szeretettől dobogott; szájából Isten igéje hangzott; és mégis egy egész nép rozszzalása vészfelhőként lebegett minden lépése fölött; s mégis a hatalomféltő farizeusok és írástudók ellene törekedtek, s mint sötét köd a nap tüztengerét, igyekeztek elhomályosítani dicső tudományát; s mégis a világosságnak elvakult ellenségei bűnbe merülve kereszfára juttatták. Igen! mert ő világosságul jött volt e világra, de a világ bé nem fogadá, mert az ő cselekedetei gonoszak valának.

Látván tehát az Ur Jézus, hogy vele együtt tudományát is veszély fenyegeti, életének utolsó estvéjén szerzé e szent asztalt, a mikor is egybegyűjtván tanítványait, és hátlakat adván Istenének utolsó vacsorája fölött, vevé a kenyeret és lelkének mély fájdalomával mondá: Nem eszem többé veletek, és vevé a poharat is mondván: Nem iszom többé veletek a szőlőtőkének gyümölcséből, miglen újonnan iszom az én Atyámnak országában. És ekkor megszégvén a kenyeret, így szólt: Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely tiérettetek megtöretik; e pohár pedig amaz új testamentum az én véremben, mely tiérettetek kiontatik; igyatok ebből mindnyájan; és ezt miveljétek az én emlékezetemre.

Ezt miveljétek az én emlékezetemre; mintha mondaná: valahányszor ezt mivelitek, emlékezzetek meg az én parancsolatimról és példaadásimról, mert én példát adtam tinektek, hogy a mint én cselekedtem, ti is úgy cselekedjetek.

Jézus egész életében a szeretet érzelmétől volt áthatva; e volt vezéreszméje földi működésében, ennek kifolyása volt minden szava, minden cselekedete és egész élete. Innen van, hogy midőn kérdi az irástudó, melyik az első parancsolat? azt feleli; a mi Urunk Istenünk egy Ur, szeressed azért a te Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődől. Ez az első parancsolat. A második hasonló ehhez: szeressed felebarátodat, mint magadat, mert nincsen ezeknél nagyobb parancsolat. Márk. XII, 29. 30. Ő egész tudományát ezen két parancsolatra: az Isten és emberek iránti szeretetre alapította. Ő elhintette e földön a szeretet magvait, hogy azok a keresztény vallásban egy oly élőfává növekedjenek, melynek gyümölcséből az

egész emberiség részesülhessen, melynek áriyékában az egész emberiség megpihenhessen.

Oh hűnös emberek! hová tévesztettétek el ezen dicső tudomány alapeszméjét és vezérfonalát, midőn annyi ártatlan vért ontottatok ki e szeretetet, e türelmet parancsoló vallás nevében?! Hiszen e vallás alapítója mondá: Ujra parancsolom nektek, hogy egymást szeressétek; és a miként én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást; s arról ismerik meg, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek. S ő maga a legtisztább tüköre volt a szeretetnek, ezt mutatja egész élete, ezt hirdeti azon parancsolatja: hogy áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak; és az emberiség iránti szeretetéről tanuskodik halála, mert mint jó pásztor úgy szereté az ő nyáját, hogy életét adá érte.

Emlékezzünk meg tehát e szent asztalnál az ur Jézus parancsolataira, életére, halálára, és ezekből folyó magasztos példáira. S ezekből merítsünk magunknak tanúságot az élet minden környületei közt. Ha elhomályosul szerencsénk szépen ragyogó csillaga; ha üldöznek az emberek, mint Jézust a farizeusok és irástudók; ha Judásainkká lesznek legmeghittebb barátaink, kikbe bizalmunkat helyeztük, mint Jézusnak tulajdon tanítványa; s megvetéssel jutalmaznak azok, a kiknél hálára számítottunk, mint a Krisztust tulajdon nemzetének fiai: ezen körülmények ne csüggeszsenek el; hanem emlékezzünk meg e szent asztalnál, hogy van a felhők felett egy szeretettel teljes mennyei Atya, ki szeretettel öleli különbség nélkül gyermekeit, ki nem akarja, hogy valakik elveszzenek, hanem hogy mindnyájan megtérésre igyekezzenek. II. Pét. III, 9. És emlékezzünk meg e szent asztalnál az ur Jézus azon példájára, midőn szenvedései tetőpontján mondá: Atyám! nem az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg.

És ha szűkölködünk, ha éhezünk és szomjuhozunk s

durva rongydarabok takarják el tetemcinket, hogy a boldog emberek rajtunk meg ne botránkozzanak, s nincsen más vagyunk egy tiszta szivnél, s nincsen más hajlékunk, mely alatt magunkat a fáradságtól kipihenhessük, a csillagos égnél: oh ne csüggedjünk el; hanem nézzünk a szent asztalnál hitünk fejedelmére! Imé! ő Isten fia volt, mégis éhezett és szomjuhozott; töviskoronát kapott e földön pályabérül; és önmagáról mondotta: hogy az ember fiának nincsen hová fejét lehajtsa. S mindezeket békével tűrte; s a tiszta igazság érdekében és hirdetésében oly boldogságot talált, a milyent a bűnöknek bálványozói, a világ minden kinceivel elhalmozva sem képesek élvezni.

És mi mindnyájan ha bánat nehezült szivükre, ha nem érdemlett csapások találunk: emlékezzünk meg e szent asztalnál a Jézus Krisztus szenvedéseire, halálára és megdicsőíttetésére, és merítsünk ezekből vigasztalást mostoha sorsunkban.

Emlékezzünk meg e szent asztalnál az általa parancsolt szeretetre, példaira és béketűrésére! Ha vajjon szerettük-e Istent, szerettük-e felebarátainkat úgy a mint ő parancsolá? s meg lehet-e minket is ismerni, hogy az ő tanítványai vagyunk arról, hogy egymást szeretjük? Emlékezzünk meg e szent asztalnál, vajjon megbocsátottunk-e ellenségeinknek? vajjon imádkoztunk-e érettök? vajjon elmondottuk-e az ur Jézussal: Atyám! bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek?! Ha vajjon oly békével, oly zúgolódás nélkül hordoztuk-e mostoha sorsunkat mint ő hordozta? Emlékezzünk meg, mondom, mindezekről e szent asztalnál, és úgy járuljunk hozzá, hogy annak méltó vendégei lehessünk. Vagy a mint a nagy apostol mondja: Próbálja meg minden ember magát, és úgy egyék ebből a kenyérből, és úgy igyék ebből a pohárból; mert a ki eszik és iszik méltatlanul, ítéletet eszik és iszik magának. 1. Kor. XI, 28. 29. És ezen önmegpróbálással járuljunk e szent asztalhoz, melynek javai-

ből mielőtt részesednénk, jertek imádkozzunk a szeretet Istenéhez, és mondjuk könyörgésünkben . . .

E l ő i m a .

Mindenható Isten, édes Atyánk a Jézus Krisztus által. Töredelmes szívvél és gyarlóságunkban való búsulások közt járulunk a szeretet asztalához, hogy annak javaiból részesedjünk. Oh mert az ur Jézus által hirdetett örök igazság szavai meghatották keblünket; hánykodó érzelmeink, melyek oly sokszor elborítással fenyegeték életünk hajóját, a te igédnek hallására lecsillapultak, mint a háborgó tenger hullámai mesterünk megdorgálására; egész valónkon szent ihlettség ömlik el, midőn halljuk az emberiség boldogítására tanított magasztos eszmék hirdetését.

Oh Atyánk! e szent asztal mellett lelkünket egyetlen gondolat foglalja el: miért hogy nem szerettünk tégedet, miért hogy nem szerettük embertársainkat úgy a mint az ur Jézus parancsolá? s miért hogy a csapások és szenvedések óráiban elcsüggedtünk és lerokadtunk, s azoknak terhét nem tudtuk oly nagy lélekkel hordozni vállainkon, mint mesterünk a végóráiban életére nehezedett keresztet? Oh e gondolat, e gyarlóság érzete, gyengeségeink megvallására, és mély bánatra indítja szivünket!

Bocsásd meg Atyánk e gyarlóságunkat! cselekedjed, hogy a szent jelek vétele által az ur Jézusra emlékezve, induljunk az általa tanított tudomány hű követésére, az általa parancsolt szeretet lelkiismeretes gyakorlására, feddhetetlen életének és dicső példáinak tántoríthatatlan követésére. E szent jelek vétele által erősítsd meg oh Atyánk hitünket, hogy annak világa vezéreljen az életnek azon titkaiban, melyeket nem vagyunk képesek átlátni. E szent jelek vétele által erősítsd meg Atyánk jóra való akaratunkat, hogy többé ne vétkezzünk, hanem járván az ur Jézus által számunkra kimutatott ösvényen, eljuthassunk egykor Tehozád, a tökéletes igazság és világosság hazájába. Ámen.

Urvaesora osztás közben mondandó

i m á k.

I.

Mindenható Isten! A sokaságnak, mely hitt vala, szívök és lelkek egy vala. Oh erősítsed a mi hitünket is, hogy legyünk egyek az állhatatosságban, hogy forrjon egybe szívünk és lelkünk az akarásban. Erősítsed a mi hitünket, hogy egyesüljünk a benned való bizodalomban.

Ámen.

II.

Isten, reménységünk Istene! A kik tebenned bizonak, azok soha meg nem csalatkoznak. Oh benned vetjük mi is a mi reménységünket, ne engedd azt megszegyenülni, ne engedd alapos reményeinket meghiusulni, hanem változtasd azokat valóságokká. Ámen.

III.

Szeretetnek Istene! a kegyes aszszonyok drága keneteiket vittek Urunk koporsójához. Oh vezérelj minket is az élet útain a te kegyelmed által úgy, hogy egykor az igazságnak, szeretetnek és ártatlanságnak drága keneteit vihesük elődbe. Ámen.

IV.

Isten, mennyei édes Atyánk! a te igéd mondja: hogy boldogok, kiknek szívök tiszta, mert azok meglátják a mennyeknek országát. Azért Téged kérünk, hogy adj lelki erőt szívünk tisztaságának megerősítésére, hogy ez által a te biztatásod szerint eljuthassunk egykor Tehozzád az egekbe. Ámen.

Urvaesora osztás utáni

i m a.

Felséges Isten, édes Atyánk a Jézus Krisztus által! A te gondviselésed vezérlett e szent házba, hogy itt az ur

Jézus testére és vérére emlékeztető szent jelekből részesedjünk. Előtted kulcsoljuk hát imára kezeinket, hogy megháláljuk gondviselésedet. Hozzád jövünk hálákat adni, midőn áldásaidat megsokasítod rajtunk. Hatalmad nagyságát imádjuk, a midőn haragodban vállainkra nehezedik súlyos balkezed. Oh Isten! mindenféle állapotunkban hozzád imádkozunk.

Megvalljuk, édes Atyánk, hogy gyarló a mi imádságunk, és számtalanabbak jótéteményeid, hogysem azokat emberi nyelv meghálálni képes volna. Tudjuk, hogy megdicsőítetted magadat a természet nagy templomában, és nincsen szükséged a mi erőtlen dicséretünkre. Tudjuk, hogy Te csak a tiszta szivben gyönyörködöl, és ha igazságosan ítélsz, nem állhatunk meg szined előtt. De számtalan jótéteményeid önkénytelenül hálára indítják szivünket, dicséretmondásra nyílnak meg ajkaink, és mi imádkozunk.

Bocsáss meg Atyánk, ha nem tudjuk eléggé meghálálni kegyelmedet. Indítsad szivünket a szent jelek vétele által a hitben való megerősödére és megjobbulásra. Gyógyítsad a betegeket, a kik erőtelenségök miatt nem jöhettek fel a te házádba, nevednek imáadására. Légy gyámola az árváknak és özvegyeknek, hogy találjanak a benned való hitben vigasztalást. Ihlesd meg a megkeményedett szivüeket, a kik elmullatták szined eleibe feljöni, hogy velünk együtt hálaáldozatukat bemutassák. Oh Isten! légy köszálunk és paizsunk, hogy találjunk tenálad menedéket mindenféle állapotunkban. Az ur Jézus nevében kérünk. Miatyánk sat.

Bezáró.

Menjetek el békeséggel Ur Istennek áldottai! A hit, remény és szeretet, melyeket a Jézus tudományából és példából, e szent hajlék küszöbein belől meritettetek, azokon kívül teremjenek számotokra jó gyümölcsöket. Ámen.

4.) Urvacsora osztáskor.

A horebi csipkebokor lobogása Mózes előtt; a keleti fénycsillag ragyogása a bethlehemi jászoly felett; a gecsemáni vérvérítékes imádság; a galgotai keresztfa s ezen a nagybajnok végvonogása és halála, ekkor a kősziklák megindulása, a templomok kárpitjának leszakadása, s halottak feltámadása, az árimáthiai koporsó megürülése, fényes felhők szárnyain égbe emelkedés s onnan tüzes nyelvek kirepülése: mind ezek nagy adatok valának az ég és föld, az Isten és emberek közti szövetségben munkálkodó mennyei hatalom és gondviselés felől.

De a horebi lángokhoz kötött szövetségi törvények: körümetélkedés, áldozatok, kovásztalan kenyér, húsvéti bárány s több efélékmár-már kiavultak a vallásos küzdelmek között.

A keleti csillag fénye nem ragyog előre, a galgotai vértanu s igazság-bajnok halálhörgése nem hallik, holtak nem jönnek ki sirjokból, s tüzes nyelvek sem szállnak le az egekből.

Mi maradt már azon küljelek s csudaesemények helyett az Istennel való szövetség biztos zálogául az emberiség kezében?

Két hagyományos emlékdarab Idvezitőnktől — az egyszerűség és szeretet jelvényei a kereszttségben és uri vacsorában.

Szent vallásunknak két gyűrűje, melyeket hitünk ujjain mint szövetségünk ereklyéit, viselünk.

Nem vesztek ezek eredeti becsökből, sőt az élet viharai megedzették öröktartó erővel mindeniket.

Az égről napot, holdat, csillagokat; a földről fát, fűvet, tüzet, vizet, érczet és állatokat lemorzsolhatnak, kiemésztethetnek az idők vasfogai; de e két kincset a kereszténység ujjairól le nem facsarhatja semmi erőszak, üldözés, ámitás, s még a halál félelme sem.